Maandag 13 December 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 4079

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. rgs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Braziliaans expeditie-leger naar het front.

138 Duitse vliegtuigen neergeschoten bij U. S. A.-aanval op Emden.

Geallieerden nemen 6000 gevangenen in Italië.

Russen breken door naar Kirovograd.

DE GEBEURTENISSEN TIJDENS HET WEEKEINDE.

Wij zullen hier beknopt de gebeurtenissen weergeven, welke zich voordeden tijdens het weekeinde, dat lang niet rustig voorbijging.

Het luchtfront.

Om te beginnen met de strijd in de lucht kan direct melding worden gemaakt van het grote bombardement, dat door honderden Vliegende Forten, Liberators en escorterende gevechtsvliegtuigen op de Duitse havenstad en marine-basis Emden werd gedaan. In totaal waren het bijna 1000 Noordamerikaanse vliegtuigen, die de tocht maakten en over haast de gehele afstand strijd moest leveren tegen de Duitse jagers. Van deze Duitse jagers werden dan ook op zijn minst 138 neergeschoten, terwijl het Noordamerikaanse verlies slechts 17 zware bommenwerpers en 3 gevechtsvliegtuigen bedroeg.

Dat zoveel Duitse toestellen werden neergeschoten is een feit van grote betekenis, aangezien hieruit blijkt, dat de Geallieerden wel raad weten met de nieuwe methoden, die telkens door den vijand worden toegepast.

Generaal Henry H. Arnold, Hoofd van de Noordamerikaanse legerluchtmacht, die een rondreis heeft gemaakt in het Middellandse Zeegebied, stelde bovendien weinig goeds voor de Duitsers in het vooruitzicht. Hij verklaarde, dat „vreselijke en angstwekkende luchtaanvallen in deze winter en in de komende lente op Hitler-Duitsland zullen worden gedaan." De Generaal zeide: „Wij voeren naar dit krijgsgebied en naar Engeland grote aantallen bommenwerpers aan, waarvan een jaar geleden nog niet gedroomd kon worden. De Raf zal elke stad in Duitsland 's nachts bombarderen en wij zullen overdag aanvallen." Voorts zeide hij, dat de Noordamerikanen elke punt in Duitsland, Hongarije, Bulgarije en Roemenië kunnen treffen vanuit hun huidige bases en dat natuurlijk grotere ladingen bommen vervoerd zullen kunnen worden naargelang men nader tot de doelen komt. „De bombardementen op Duitsland staan op het punt te beginnen", zeide hij, „24 uur per dag en van 360 graden (van alle kanten)".

In de nacht van Zaterdag en wederom in de afgelopen nacht deden Mosquito's van het Britse Bommenwerperscommando aanvallen op doelen in het Westen van Duitsland. In de afgelopen nacht ging slechts 1 vliegtuig verloren.

De strijd tegen de duikboten.

De Britse Admiraliteit heeft weer een communiqué uitgegeven waarin successen worden gemeld in de strijd tegen de Duitse duikboten. De laatste tijd had zich een krachtige concentratie van duikboten gevormd in de Noord-Atlantische Oceaan.

Gezamenlijk hebben vliegtuigen en vaartuigen in een reeks gevechten, welke over een groot gebied gingen en twee dagen en nachten duurden, 5 vijandelijke duikboten vernield en 3 beschadigd. Hierdoor werd voorkomen, dat de vijand aanvallen zou doen op twee belangrijke convooien. Meer dan 99% van het aantal geëscorteerde schepen bereikte veilig de haven.

Italië.

Grote tegenaanvallen, welke door Duitse tanks en voetvolk werden gedaan in de sector van het Britse 8e leger, werden afgeslagen en de opmars werd voortgezet langs de kust van de Adriatische Zee. Van het front van het 5e leger worden slechts plaatselijke gevechten gemeld. Een hevige vijandelijke tegenaanval tegen een nieuwe Noordamerikaanse sterkte ten Westen van Filignano werd afgeslagen.

Het weer was slecht, zodat de Geallieerde luchtmacht, versterkt door eenheden van de Koninklijke Italiaanse Luchtmacht, geen uitgebreide operaties kon doen. De vijandelijke verbindingswegen en een vliegveld in het gebied van Rome werden aangevallen.

Volgens een onbevestigd bericht heeft President Roosevelt een bezoek gebracht aan de Noordamerikaanse troepen in Zuid-Italië. Een ander bericht zegt, dat de Italiaanse Maarschalk De Bono door de Duitsers in Italië is gearresteerd op beschuldiging van hoogverraad.

Maarschalk Badoglio heeft een order gegeven aan alle Italiaanse guerrilla-troepen om zich te tooien met een kenteken, overeenkomstig de bepalingen van de Haagse Conventie.

Rusland.

De Russen hebben na de verovering van Znamenka de aanval voortgezet in de richting van de stad Kirovograd en de gevechten worden gekenmerkt door een buitengewone felheid. Volgens het blad „Rode Ster" werd hard gevochten om het districtscentrum Novgorodka op een terrein dat gunstig is voor de verdediging.

De Russen omsingelden Novgorodka eerst van drie zijden en drongen toen de stad binnen. De Duitsers moesten letterlijk uit elk huis verdreven worden in gevechten van man tegen man. De vijand verloor in deze plaats meer dan 600 officieren en manschappen.

De nieuwe defensielinies, welke de Russen ten Westen van Kiev hebben aangelegd, werpen thans hun winsten af. Al de Duitse aanvallen met pantserstrijdkrachten worden afgeslagen door het Russische geschut. Het Sovjet-communiqué van Zaterdagavond zeide, dat gevochten werd ten Zuiden en Zuid-Westen van Marlin. Dit kan beschouwd worden als een goed teken en doet veronderstellen, dat de Russen in sommige sectoren het initiatief hernomen hebben.

In Moskou is de Tsjechische President Eduard Benesj aangekomen. Hij tekende namens zijn land een vriendschapsverdrag met de Russen.

Joegoslavië.

In zijn communiqué van Zondag maakte Maarschalk Tito van het Joegoslavische Bevrijdingsleger bekend, dat de Duitsers in Joegoslavië, met steun van Ustasji's, Tsjetniks, Bulgaren en Albaanse Quislings, alsook een formatie van soldaten uit verscheidene der bezette Europese landen, tot een groot offensief zijn overgegaan in een poging het Joegoslavische verzet te breken. Duitse tanks drongen door in de stad Prijepolje en bereikten ook de buitenwijken van Duvno.

In een dagorder deed Tito een beroep op zijn „kameraden, strijders en commandanten" om op zodanige wijze verzet te bieden, dat nogmaals zal worden bewezen, dat de Joegoslavische bevrijdingslegers onoverwinnelijk zijn. Tito riep de eenheden der Partijgenoten over het gehele land op om aanvallen te doen op de vijandelijke verbindingswegen en fabrieken en om zijn troepenbewegingen onmogelijk te maken.

De dagorder van Tito besloot: „Wij verdedigen ons land en vechten voor de vestiging van een vrij en federatief Joegoslavië. Voorwaarts in de strijd!"

Hedenmorgen kan Tito reeds successen melden als gevolg van zijn oproep. Overal zijn de vijandelijke aanvallen teruggeslagen. In de Sandpak, Bosnië en Croatië, waar de gevechten het hevigst waren, zijn enorme verliezen toegebracht aan den aanvallenden vijand.

De onrust in de Balkan.

Volgens berichten uit Ankara hebben betogingen van grote omvang plaats gevonden in Bucuresti, de hoofdstad van Roemenië. Deze betogingen vonden plaats op 1 December ter gelegenheid van de eerste jaardag van de annexatie van de vroegere Hongaarse provincie Transylvanië. Julia Maniu, de populaire leider van de Boerenpartij, werd hierbij toegejuicht, maar ook hoorde men uitroepen van „Redt ons land!" De Politie deed geen pogingen de betogingen tegen te gaan.

In Bulgarije hebben de luchtaanvallen van de laatste dagen op Sofia de onrust nog doen toenemen. De Regering poogt met steun van Duitse politietroepen de touwtjes van het gezag in handen te houden. Berichten uit de Turkse hoofdstad zeggen, dat vooral de Bulgaarse studenten uiting geven aan de algemene ontevredenheid van het volk over het regeringsbeleid. Het Bulgaarse volk is pro-Russisch en na de conferentie van Teheran vreest men, dat Rusland bij een invasie van de Balkan door de Geallieerden evengoed vijandelijkheden tegen Bulgarije zal openen.

Cordell Hull, de Noordamerikaanse Staatssecretaris, heeft een waarschuwing gericht aan Hongarije, Bulgarije en Roemenië, dat deze landen zullen moeten instaan voor de gevolgen indien zij de strijd verder voortzetten aan de zijde van Duitsland.

Noord-Afrika.

In zijn aankondigde redevoering te Constantine heeft Generaal Charles de Gaulle verklaarde: „Op ditzelfde ogenblik wordt een geconcentreerde aanval voorbereid uit het Oosten, het Westen en het Zuiden. Deze aanval zal de Duitse weerstand breken." De Generaal zeide verder: „Wij zullen niet rusten vóór het ogenblik, dat de vrije landen elkaar ontmoeten op het grondgebied van een verslagen Duitsland."

Generaal De Gaulle zeide, dat het Comité van Bevrijding besloten heeft de inlandse bevolking een grotere stem te geven in de regering van Algerië en dat stappen genomen zullen worden om de levensomstandigheden van de massa te verbeteren. Volgelingen van De Gaulle wezen erop, dat deze verklaring ook beschouwd kan worden als antwoord op de critiek over de wijze, waarop Frankrijk de inlandse aangelegenheden behandeld. De Gaulle zeide: „Het Franse Comité heeft besloten de volle rechten van burgerschap te verlenen aan tienduizenden Franse Muzelmannen."

In Carthago heeft President Roosevelt uit de eerste hand een volledig verslag aan Generaal Eisenhower uitgebracht over de nieuwe strategie, waartoe bij de conferenties besloten werd.

En uit Algiers komt het belangrijke bericht, dat eenheden van het Braziliaanse leger en de Braziliaanse luchtmacht naar Europa of Afrika gezonden zullen worden om actief aan de strijd deel te nemen. Deze beslissing werd getrof en na besprekingen in het Geallieerde Hoofdkwartier met een groep van 13 Braziliaanse officieren onder leiding van Generaal Mascarenhas de Morais van de Braziliaanse Staf. Mascarenhas gaat binnenkort naar Brazilië en zal terugkeren met de Braziliaanse expeditie-strijdkrachten. Van de beslissing des Geallieerden Opperbevelhebbers zal afhankelijk zijn waar zij in de strijd zullen worden geworpen.

Verre Oosten.

De Japanners zijn opgeruimd tot op een afstand van 20 kilometer ten Noorden van Tsjangteh. De verkeersweg, welke in Noordoostelijke richting door het Chinese rijstland kronkelt naar de havenstad Sjasi aan de Jangtse, is vol terugtrekkende Japanse troepen. Chinese vliegtuigen vallen in golven aan om de Japanse colonnes te beschieten en voorraad-depots te bombarderen. Onbevestigde berichten zeggen, dat in de strijd om China's rijstkom 40.000 Japanners zijn gesneuveld. Het zou de meest verwoede strijd zijn geweest sedert de strijd om Sjanhai in 1937, welke 92 dagen duurde. Vliegtuigen van de Noordamerikaanse 14e luchtmacht in China, vielen Hanoi in Indo China aan.

Van de strijd in de Stille Oceaan kan worden gemeld, dat een Japanse tegenaanval op de Noordamerikaanse stellingen aan de Keizerin Augusta Baai op Bougainville werd afgeslagen met grote Japanse verliezen. Op Nieuw Guinea vervolgden de Australiërs hun opmars ten Noord-Westen van Wareo op het schiereiland Huon.

Op Kaap Gloucester (Nieuw Brittannië) werd weer 53 ton aan bommen geworpen door de Geallieerde vliegtuigen. En het Noordamerikaanse Hoofdkwartier te Pearl Harbor maakt bekend, dat bij de vlootaanval van Woensdag op eiland Nauru practisch alle Japanse installaties werden vernield. Een Noordamerikaanse torpedojager liep lichte schade op als gevolg van het vuur der vijandelijke kustbatterijen.

ROOSEVELT HOUDT BESPREKINGEN TE GIBRALTAR.

De correspondent van het Zweedse blad „Tidningen" te Boedapest zeide, dat volgens een bericht uit Ankara President Roosevelt Zondag te Gibraltar heeft geconfereerd met Generalissimo Franco van Spanje en Premier Salazar van Portugal. Zij zouden de positie van Spanje en Portugal besproken hebben wanneer het Geallieerde offensief uit het Westen tegen Duitsland wordt ingezet (Stockholm, (AP) 13.12).

Het nieuws van vandaag.

Het invasie-plan voor Europa is gereed en met de uitvoering ervan zal spoedig een aanvang worden gemaakt. Mogelijk is zelfs reeds een aanvang gemaakt nu Generaal George Catlett Marshall is benoemd tot Opperbevelhebber van de Geallieerde strijdkrachten in Europa (Rusland uitgezonderd) volgens een nog onbevestigd bericht van de Noordamerikaanse radio. Generaal Sir Bernard Law Montgomery, de geniale veldheer die thans het Britse 8e leger in Italië leidt, zou Chef Staf van Marshall geworden zijn, een post, die hem ten volle toevertrouwd zal zijn.

Generaal Eisenhower zou zijn benoemd tot Hoofd van de Noordamerikaanse Generale Staf als opvolger van Marshall. Luitenant Generaal Mark Clark werd Geallieerd Opperbevelhebber aan het Europese Zuidfront en Luitenant Generaal Generaal George S. Patton Jr. werd Geallieerd Opperbevelhebber aan het Europese Westfront zo werd gezegd.

Vooral deze laatste benoeming zal niemand verwacht hebben na het militair schandaal waarbij deze Generaal betrokken was (Hij klapte een soldaat in het aangezicht). Het schijnt echter, dat zijn militaire bekwaamheden — men denke aan de bliksemsnelle opmars dwars over Sicilië om Palermo te nemen — het overige in de schaduw hebben gesteld.

Dit is een der resultaten van de militaire besprekingen, die de laatste tijd te Teheran en vooral te Caïro werden gehouden. President Roosevelt moet nu op weg zijn naar de Verenigde Staten, na een bezoek aan Noord-Afrika waar hij met Generaal Eisenhower sprak en na een bezoek aan Gibraltar. Een bericht uit Zweden vertelt, dat de President te Gibraltar een onderhoud heeft gehad met Portugals Dictator Salazar en Spanje's Dictator Franco. Deze bespreking zou de houding van Spanje en Portugal betreffen als het Geallieerde offensief tegen Duitsland wordt ingezet. Voordat dit offensief begint zal Duitsland evenwel op zodanige wijze uit de lucht bestookt worden, dat het — volgens Generaal Henry Arnold — té duizelig zal zijn om krachtig weerstand te bieden. Een voorproefje is Zaterdagmiddag reeds gegeven met de Noordamerikaanse aanval op de Duitse marinebasis Emden. Op zijn minst 138 Duitse vliegtuigen werden hierbij neergeschoten, terwijl de Noordamerikanen maar 17 zware bommenwerpers en 3 gevechtsvliegtuigen verloren.

Een belangrijk bericht is, dat Brazilië een expeditie-leger naar Afrika of Europa zal zenden om actief aan de strijd tegen Duitsland deel te nemen. Deze beslissing werd getroffen na besprekingen in het Geallieerde Hoofdkwartier te Algiers. De strijd in Rusland gaat goed voor onze bondgenoten. In Italië wordt de opmars gestadig voortgezet en volgens een bericht van hedenmorgen hebben de Geallieerden 6000 gevangenen er genomen.

De afgelopen Week.

De oorlog loopt steeds meer naar een hoogtepunt, de overweldigende climax, wanneer Duitsland en Japan verneederd en verpletterd, zich onvoorwaardelijk zullen overgeven aan ons en de andere Verenigde Landen.

Nu hebben wij weer enkele belangrijke gebeurtenissen beleefd, die enkel tot doel gehad hebben en gehad konden hebben om het einde van de krijg nader te brengen door middel van een grotere samenwerking en omvangrijker verrichtingen.

Een grote reeks besprekingen is gehouden door Roosevelt en Churchill waarvan de meest op de voorgrond tredende en zeker ook meest belangrijke waren met Stalin, Tsjang Kai Sjek en Inonu. Daarnaast hoorde men wat vele andere staatslieden in het Midden-Oosten, in Noord-Afrika en wellicht ook in Italië te vertellen hadden. Uit deze besprekingen kan de politiek worden gepuurd, die gevolgd zal moeten worden tijdens deze oorlog en de vrede daarna.

Wat de eerste conferentie met Tsjang Kai Sjek te Caïro betreft; de voornaamste beslissing daarvan was, dat Japan afstand zal moeten doen van al de gebieden, die het sedert 1894 in het Verre Oosten veroverde en bezette. Hiervoor zullen de drie leiders de hartgrondige dank verdienen van de vele volken in het Verre Oosten, die de tyrannie en machtswellust van de Japanse veroveraars van nabij hebben moeten meemaken en verduren.

Deze landen zijn: Formosa (veroverd in 1895), Kwantoeng (1905), de Zuidelijke helft van het eiland Sakhalin (1905), Korea (1910), Mantsjoerije (1932), Sjanghai (1937), Kanton 1938), Hankow (1938), de Spratley-eilanden (1939), Indo China (1941), Thailand (1941), Hongkong (1941), Brits Borneo (1942), Malakka (1942), Birma (1942), de Philippijnen 1942) en Nederlands Oost-Indië 1942).

De conferentie met Stalin te Teheran kan zowel een succes op militair als op politiek terrein genoemd worden. Voornaamste onderwerp van bespreking was: Het Tweede Front. Misschien ook is een invasie van de Balkan besproken ,alsook de eensgezinde houding ten opzichte van Bulgarije, van Roemenië en van Hongarije als deze landen zich van Duitsland losscheuren. Maar de opening van het tweede front was toch de quaestie waarvoor Stalin zijn land wilde verlaten voor een bijeenkomst met zijn Grote Strijdmakkers in het oude Perzië.

Dit blijkt uit het feit, dat zowele Britse en Noordamerikaanse militaire Stafhoofden bij deze conferentie aanwezig waren, terwijl van Russische zijde nauwelijks de persoonlijke assistenten van den Russischen Maarschalk met hem meekwamen.

Klementi Vorosjilov, de man die Leningrad redde uit de klauwen van de nazies en die op dit ogenblik een der meest invloedrijke mannen van Rusland is, stond Stalin vooral ter zijde. Zijn naam wordt nu genoemd als Russisch militair adviseur bij de komende inval van West-Europa. Wij schreven hiervoor, dat de conferentie van Teheran ook een politiek succes was. Niets is minder waar dan dat. Want Rusland, voor welks isolationisme de Westelijke mogendheden hadden gevreesd, verbond zich bij monde van Stalin tot samenwerking met de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Groot Britannië in oorlog en in vrede. Rusland beloofde deel te zullen nemen aan de organisatie, welke de vrede zal moeten waarborgen gedurende de eerstvolgende generaties en verstuigde nogmaals zijn goedkeuring aan de beginselen van het Atlantisch Handvest. Over dit laatste schreven wij reeds in ons commentaar op de officiële verklaring van Teheran en wij achtten het een zeer heugelijk feit, hoewel natuurlijk zal moeten worden afgewacht of Rusland ten aanzien van Polen en de Baltische Staten — door dezen landen hun zelfbestemmingsrecht terug te geven — zal tonen, dat het ook in staat is offers te brengen omwille van de vrede.

De besprekingen, die met den Turkse President Ismet Inonu gehouden werden, hebben nog niets aan het licht gebracht zij het dat hierdoor weer overduidelijk is getoond aan welke zijde de sympathie van dit land ligt.

Wij gaven enkele weken geleden reeds als onze mening te kennen, dat Turkije een grotere steun zal gaan bieden aan de Geallieerden, dan het tot nu toe door zijn onzijdigheid geboden heeft. De correspondent van de Associated Press te Ankara seinde daarvóór ervan overtuigd te zijn, dat Turkije met de komende lente in oorlog zal zijn. Als er iets is, dat deze meningen versterkt, dan is het wel de laatste conferentie tussen Roosevelt, Churchill en Inonu te Caïro geweest. Behalve de verklaring te Caïro, dat de grootste eenstemmigheid werd bereikt, heeft de Turkse Regering door niets te kennen gegeven, dat het eventueel tegen Duitsland ten strijde zal trekken. De vraag is nu of Turkije's onzijdigheid nog van nut zal zijn voor de Verenigde Landen. Wij geloven dit niet en dit zal ook wel door Roosevelt en Churchill zijn gezegd. Om in zulk geval tot eenstemmigheid te geraken, bleef geen andere weg voor Turkije open dan zijn volle medewerking te beloven aan de Geallieerden.

In Ankara heeft de Turkse minister van Buitenlandse Zaken, Numan Menemencioglu, weliswaar beweerd, dat de buitenlandse politiek van Turkije niet veranderd is, doch dit houdt niet in, dat te Caïro niet besloten kan zijn die alsnog te veranderen. Dit zal dan geschieden als uitvoering wordt gegeven aan de genomen beslissingen. De Duitse propaganda heeft de verklaring van Menemencioglu aangegrepen om zijn Balkan-vazallen gerust te stellen, maar zelf vertrouwt Hitler er niet erg op, gezien het zenden van troepen naar de Bulgaars-Turkse grenzen en de pogingen van Rommel om in Joegoslavië het verzet der patriotten te breken.

Te betreuren is het, dat c'it verzet niet eensgezind kan geschieden, vooral niet nu Generaal Draja Mihailovitsj, 's Konings Minister van Oorlog, verklaard heeft geweld te zullen plegen tegen de troepen van Tito als deze zich niet aan zijn gezag willen onderwerpen.

Tito heeft — voor zover hier bekend — niet geantwoord op deze verklaring van Mihailovitsj, maar reeds lang maakte hij in zijn dagelijkse communiqué's melding van vijandelijkheden der Tsjetniks in samenwerking met de Duitsers.

En tijdens het weekeinde deed hij nog een beroep op het Joegoslavische volk tot algemeen verzet tegen de indringers.

In Londen heeft de Britse Onder-Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, Richard Law, openlijk verkondigd, dat grotere steun gegeven wordt aan de Partijgenoten van Tito, omdat deze ook harder vechten. Het is moeilijk te zeggen of hier enige politiek achter schuilt, maar voor het oog van de wereld lijkt dit de juiste weg om de Duitse macht eerder te breken. Een feit is, dat de Geallieerden veel gemakkelijker de aanval tegen Duitsland uit het Oosten, uit het Westen en uit het Zuiden zouden kunnen inzetten, indien al de volken der bezette landen de Duitsers zouden bestrijden als de Partijgenoten, dan wanneer zij als Mihailovitsj zouden wachten tot het uur der invasie zou zijn aangebroken. Dit doet niets af aan de waarde van het

(Vervolg op pagina 2).

Nederland.

BOMBARDEMENT OP BALIKPAPAN.

Hedennacht hebben zware Geallieerde bommenwerpers wederom de oliebedrijven van Balikpapan gebombardeerd. Hevige branden en ontploffingen werden waargenomen in de opslag- en tankplaatsen. Eveneens werd de omgeving van de haven van Makassar zwaar gebombardeerd.

SCHADEVERGOEDING.

De burgemeester van Zwolle heeft bekend gemaakt, dat de burgers van de stad hoofdelijk zullen moeten bijdragen tot voldoening van de schade, die ontstond toen een ammunitiebergplaats in de lucht gevlogen is.

ZIJ RUIMEN ELKANDER OP.

Het volgende bericht komt over Radio-Moskou. Aan het station Itiroen aan de grens Duitsland — „Oostland", waren meer dan 5000 Nederlandse mannen, vrouwen en kinderen, die daar gedurende de laatste zes weken waren samengestroomd voor de Russische legers uitvluchtende, allen N.S.B.-ers, die naar Oost-Europa geemigreerd waren. Zij verwachtten naar Nederland terug te keren, doch de Duitse militaire autoriteiten zeiden, dat zij moesten blijven en deels voor landbouwwerk, deels voor werk bij de fortificaties zouden worden gebruikt. De N. S. B-ers wilden hier tegen protesteren en meer dan duizend van hen besloten naar den kamp-commandant te gaan om te protesteren. Op weg naar dezen, opende een Duitse machinegeweer-afdeling het vuur op hen zonder waarschuwing, hetgeen tengevolge had, dat velen gedood en gewond werden. Onmiddellijk hierna werd de bewaking van het kamp versterkt en de N.S.B.-ers bevinden zich in de positie van gevangenen. Aldus Radio-Moskou.

DE TOEKOMST VAN DUITSLAND.

„Knickerbocker" schrijft:

Onze ambassadeur te Londen, Dr. E. F. M. J. Michiels van Verduynen, Minister zonder portefeuille, heeft ter gelegenheid van de opening van de Nederlandse cursussen aan de Universiteit van Londen een rede gehouden, waarin hij zijn gedachten over de toekomst uiteenzette. De Heer Michiels begon met te verklaren, dat hij sprak als burger, niet als ambtenaar. Zijn opvattingen vertegenwoordigen dus niet die van onze Regering. En wij bestrijden hier dus niet de Regering, doch de uitlatingen van een particulier.

Deze opvattingen kunnen samengevat worden in drie paragrafen:

1. Onvoorwaardelijke overgave der Duitsers, gevolgd door een tijdvak van voordij, te oefenen door de Geallieerden.

2. Het gebruiken van die voogdij, ten einde Nazisme en militairisme onherroepelijk uit te roeien.

3. Er voor te zorgen, dat, onder fatsoenlijke leiding, de Duitsers geschikt gemaakt worden om als menselijke wezens zich aan te passen bij de andere volken van de aarde.

Daarna werkt de Heer Michiels van Verduynen deze punten nader uit. Het is mogelijk en zelfs waarschijnlijk, dat het zeer bekorte telegram sprekers woorden niet juist weergeeft, maar de text, welke wij hier naast ons hebben liggen, is hoogst onbevredigend. Natuurlijk, het uitroeien van Nazisme en militairisme in Duitsland is een nuttig, ja, noodzakelijk werk. Wij zijn er allen zonder één uitzondering van overtuigd. Maar niemand deed ons tot heden een bevredigende werkwijze aan de hand. Het doden van zestig millioen Duitsers behoort niet tot de practische mogelijkheden. Wij moeten dus rekening blijven houden met de aanwezigheid in Midden-Europa van een samengedrongen mensenmassa, die tot elke prijs opvoeding en beschaving wil vermijden. Nu reeds zijn, hieromtrent bestaan omvangrijke dossiers, door het Naziedom alle maatregelen genomen om dadelijk na de nederlaag „ondergronds" te worden en de strijd in het verborgen tot het uiterste voort te zetten. Wij moeten er dus op rekenen, dat na de vrede de geschiedenis der Vehme, Freikorpsen, Putschen en der geheime bewapening, de geschiedenis van 1920—1930 weer, maar dan op groter schaal, beter georganiseerd en bovenal roekelozer, zich herhalen zal.

Het is zeer menslievend en edelaardig om voortdurend te spreken over de opvoeding der Duitsers en men oogst er wel enig succes bij het humanitair schellinkje mede, doch wil men werkelijk tot een resultaat komen, dan moet eerst aangetoond worden, dat de Duitsers voor opvoeding vatbaar zijn. De geschiedenis van Duitsland gedurende de negentiende en twintigste eeuw wijst niet in die richting. Integendeel! Wij hebben kunnen waarnemen hoe het Duitse volk, in weerwil van of wellicht juist door zijn „Bildung", langzaam maar zeker tot een staat van onmenselijk barbarisme is vervallen. Wanneer men in de afgelopen honderd jaar een stijging van beschavingspeil in Duitsland waargenomen had, zou men nog kunnen geloven aan de mogelijkheid die lijn in de toekomst, na deze bloedige onderbreking, weer op te vatten en door te voeren.

Doch wij stellen het tegendeel, een sterke daling, vast. Het is een fout van den Heer Michiels van Verduynen om het Nazisme als een incident voor te stellen; het is een bestanddeel van het Duitse wezen, het is onafscheidelijk aan de Duitse volksaard verbonden. Wanneer men het Nazisme voor geneselijk houdt, maakt men alleen daardoor reeds een scheiding tussen Duitsers en Nazies. Die scheiding nu is noodlottig, omdat zij de opstelling van het vraagstuk verslecht en leidt tot schijnoplossingen, waarvan Duitslands buren het slachtoffer worden. Het Nazisme is de exaltatie van het Duitse leven. Wanneer dit Duitse leven na de verschrikkingen van deze oorlog wat tot kalmte komt, dan is dat toch slechts een bedrieglijke rust, want het kan ieder ogenblik en op het onverwachtste ogenblik weer in zijn oude opwinding vervallen. Men kan het Duitse volk het beste vergelijken met een epilepticus. Die kan óók gedurende een bepaalde tijd een vrij normaal bestaan leiden, doch het gevaar voor heftige aanvallen is op geen enkel ogenblik geheel uitgesloten.

De Heer Michiels van Verduynen beweert, althans volgens het verslag, dat een verdeling van Duitsland tot de vorming van irredenta leidt. Wij geloven, dat alleen mogelijk is, wanneer stukken van Duitsland bij een ander Rijk gevoegd zouden worden. Wanneer Duitsland verdeeld wordt in onafhankelijke Duitse staten, dan is dat wellicht niet de oplossing van alle moeilijkheden (alle moeilijkheden worden nóóit opgelost!), maar toch wel degelijk een middel om de kans op rust in Europa te vergroten. Een viertal onafhankelijke Duitse staten leveren nooit het gevaar op, dat een Duitse eenheidsstaat constant vertegenwoordigt.

Wat wij tegen de overigens zo belangwekkende rede van den Heer Michiels van Verduynen hebben is, dat wij zijn optimisme ten opzichte van Duitsland onvoldoende geschraagd achten. Zo zeide hij: „It will take us years to master the German armies, and I don't think it will take us much less to conquer the German mind". Zulk een uitspraak achten wij ietwat te blijmoedig. Ten eerste duurt ieder proces op geestelijk gebied op zijn minst tien maal zo lang als één, dat zich in de wereld van de materie afspeelt. Maar wie zegt den Heer Michiels van Verduynen, dat wij zelfs na vijftig jaar de Duitse geest „veroverd" zullen hebben? Is er ook maar het geringste spoortje van een aanduiding in die richting?

BENOEMING GEELKERKEN.

N.S.B.-er No. 2 Van Geelkerken is benoemd tot inspecteur-generaal van de Stad- en Landmacht, de nieuwe gewapende N.S.B.-formatie. Het Hoofd van de S.S. Mr. Zondervang en het Hoofd van de W. A. Feldtmeyer zijn onder hem geplaatst als inspecteurs (dit wordt beschouwd als een aanwijzing hoe zeer de N.S.B.-ers zelven de bescherming van hun leven in de hand willen nemen, daar er steeds enige wrijving was tussen Van Geelkerken enerzijds en Zondervang en Feldtmeyer anderzijds).

N.S.B. 12 JAAR.

Zaterdag bestond de N.S.B. 12 jaar. Te dezer gelegenheid werd een grote vergadering gehouden, die niet bepaald door grote geestdrift werd gekenmerkt. Dr. Arthur Seyss Inquart zeide onder andere, dat het Nationaal-Socialisme een verschrikkelijke tijd doormaakt. Anton Mussert zeide, dat het een grote tragedie is, dat een groot gedeelte van het Nederlandse volk nog steeds hoopt op een tweede front en Van Geelkerken zeide, dat nog steeds grote gedeelten van het Nederlandse volk grapjes maakt om wat heilig is voor ons en vurig wenst dat het nationaal-socialisme de nederlaag zal lijden."

In zijn rede zeide Van Geelkerken nog, dat meubels uit Nederlandse huizen zouden worden in beslag genomen ten bate van uit hun huizen gebombardeerde Duitsers. Anton Mussert kondigde nog aan, dat hij een belangrijke mededeling van Hitler zou doen, maar deze is niet vernomen, daar Radio-Hilversum midden in Musserts rede uit de lucht ging.

NIEUWE VORM VAN SABOTAGE.

Een nieuwe vorm van sabotage heeft plaats in Nederland door het langdurig bezet houden van intercommunale telefoonlijnen. De Duitsers hebben gedreigd nummers, die zich hieraan schuldig maken, voorgoed van het net af te snijden.

(Vervolg van pagina 1).

lijdelijk verzet, dat vooral door het Nederlandse volk geboden wordt, maar voor den vijand zou dit zulke grote moeilijkheden medebrengen, dat hij spoedig grote gebieden zou moeten ontruimen.

Wij mogen echter tevreden zijn over het verloop van de huidige strijd. De luchtbombardementen gunnen het Duitse volk geen rust en aan de fronten moet de vijand wijken voor onze overmacht.

Als alles zó blijft voortgaan en de plannen worden uitgevoerd, die thans in het vooruitzicht zijn gesteld, dan kunnen wij met Smuts geloven, dat het volgend jaar het einde van de grootste oorlog der geschiedenis zal zien.

Curaçao.

BRITSE CONSUL TE PARAMARIBO AANGEKOMEN.

De Britse Consul alhier, de Heer E. Lambert, is Zaterdag te Paramaribo aangekomen.

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE

Athletiek.

Uitslag van de op de terreinen van Brakkeput gehouden Cross country:

A-Klasse: 1) K. Phelippa (Avanti) 2) A. Vincento (Jong Holland).

Juniores: 1) S. Lucas (Repulse); 2) E. Passial (Repulse); 3) J. Esposo (Avanti).

Extra-Klasse 1) V. Jozef (Avanti); 2) F. Sem (Avanti).

Nieuwelingen: 1) N. Ignacio (Klein maar dapper); 2) E. Alberto (Klein maar dapper).

Voetbal: Juniores Tropials — Dosko; Dosko niet opgekomen.

Eerste Klas: Jong Bonaire — De West 2—2.

COMMISSARIAAT.

Wij lezen in „La Union":

De artikelen over commissariaat hebben nogal stof doen opwaaien. Zo kwam er een stukje in „The Voice" en een artikeltje in de „Amigoe", we kunnen u verzekeren dat de handel over de tong gaat!

Overdrijving schaadt. We weten ook wel van die processen, we weten ook dat in de staten werd aangedrongen op prijs-vaststelling van nu eens niet alléén levensmiddelen, doch men mag niet overdrijven en moet blijven beseffen dat instellingen als commissariaten een einde voor heel wat handel kunnen betekenen.

Misschien is het wel eens goed dat er over de handel gesproken wordt, van de handel in de Poolse corridor tot de handel in de Punda, doch zakelijk. Ook lijkt het ons moeilijk de „vervangingstheorie" altijd goed scherp toe te passen, men moet begrip tonen voor de huidige situatie.

APOSTOLAAT TER ZEE.

Zaterdag 11 December overleed Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Donald Mackintosh, Aartsbisschop van Glasgow en President van de internationale organisatie van het Apostolaat ter Zee. Onder zijn voorzitterschap werd in 1922 begonnen met het eerste Secretariaat van het Apostolaat ter Zee te Glasgow. In 1928 overgeplaatst naar Londen, keerde het, door oorlogsomstandigheden gedwongen, in April 1940 weer naar Glascow terug.

Het internationaal Congres van het Apostolaat ter Zee van 22 tot 27 September 1938 te Glascow gehouden, stond onder de bezielende leiding van Aartsbisschop Mackintosh. Meer dan honderd afgevaardigden uit twintig verschillende landen bespraken hier de wegen en middelen voor de grote katholieke actie onder de zeevarenden. Deze buitengewoon vruchtbare bijeenkomst legde de juiste richtlijnen voor het zeemanswerk, waar gedurende deze oorlog honderdduizenden zeelieden profijt van getrokken hebben.

Het Katholieke Zeemanshuis vlagde halfstok. Dezer dagen zal er een requiem Mis worden opgedragen voor de zielerust van dezen groten Bisschop en Zeemansvriend.

EEN TERECHTZETTING VAN „HET NIEUWS".

De Redactie van „Het Nieuws" schrijft ons:

„Wij vinden het merkwaardig, dat er in „Dagblad Amigoe di Curaçao" een bericht uit „Het Nieuws" verschijnen — omtrent den Bosneger die nog nooit Coca Cola had geproefd — maar met bronvermelding......... „De West".

De Beurs voegde er zelfs aan toe: „De West" van Zaterdag, ofschoon „De West" niet op Zaterdag verschijnt en het bericht uitsluitend in „Het Nieuws" had gestaan. Geen enkel plaatselijk blad had het de moeite van overneming waard geacht.

[Het bericht werd ons door de Curaçaose G.P.D. verstrekt — Red. Amigoe.]

SCHAKEN.

Men schrijft ons:

Donderdag 9 dezer werd door den Heer C. F. van Tongerloo in de Club „Trianon" een simultaan-seance gehouden voor de leden van de Schaakvereniging „Curaçao". Dit optreden is een mooi succes voor den Heer van Tongerloo geëindigd, daar hij binnen 3 uur tijd 12 van de 16 partijen — waarvan vele tegen sterke spelers — wist te winnen, terwijl de overige 4 in remise eindigden. Hij verloor derhalve geen enkele partij en zag kans 14 van de 16 punten in de wacht te slepen. Voorwaar een prachtig resultaat!

De remise partijen waren tegen de Heren Meit, Martinez, v. d. Mark en van Lingen, terwijl de Heren v. d. Meer, Lemmens, Perlman, Oberg, de Jong, Hudson, Rigaud, da Costa Gomez, Helmeyer, Zonenschain, Van Heulen en Zuiverloon van den Heer van Tongerloo verloren.

„DE MAN" SPREEKT.

Tot onze grote spijt is een fout geslopen in ons bericht van Zaterdag onder bovenstaand opschrift. Het juiste bericht moet luiden:

De Heer Herman de Man zal Woensdag 15 December 's morgens om 10 uur in de loge „De Vergenoeging" een lezing houden voor de Vrouwen Organisatie Curaçao over: „Geestelijk Verzet in Nederland". Introductie is toegestaan.

ONS POSTKANTOOR.

Ons postkantoor is een der oudste gebouwen van Curaçao maar zeker niet de trots van de burgerij. Of het de trots is van den Directeur weten wij niet; evenmin of hij er nog lang denkt te blijven.

Wel weten wij, dat het een der minst opvallende gebouwen van Curaçao is, een der moeilijkst te vinden en 's avonds een der moeilijkst te bereiken.

Terwijl men in andere landen poogt het postkantoor te maken tot een monumentaal bouwwerk, het symbool der vooruitstrevendheid van het volk, schijnt hier het tegendeel het geval te zijn.

Vreemdelingen, die hier komen kunnen nooit alleen ons postkantoor vinden; wij hebben eens medegemaakt, dat iemand er pal voor stond en het nog niet in de gaten had. Toeristen beschouwen het als een der curiositeiten van Curaçao, ongeveer zoals men de „swinging bridge" ziet. Als ze het gevonden hebben, tronen ze de anderen er triomfantelijk heen, dan kunnen ze later er hun kroost nog van verhalen.

Wij hebben eens ons postkantoor genoemd „de bekende schuur op het Fortplein". Niemand heeft hier ooit aanstoot aan genomen en slechts instemming hebben wij met deze betiteling horen betuigen. Wij willen nu nog verder gaan en verklaren, dat het een vunzige schuur is. Dit, geloven wij, zal niemand meer beamen dan het personeel dat er werkt. Lucht noch licht dringen er binnen; zij moeten beide kunstmatig gemaakt worden. De electrische gloeilampen zijn de gehele dag aan; de ventilatoren—waarvan in geen enkel gebouw op Curaçao zoveel verzameld zijn — zoemen er van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Zij kunnen enkel helpen om de ergstdenkbare ren ziek te maken — wat meermalen gebeurt.

Wij vragen ons eigenlijk af of de Administrateur van Financiën, onder wien het Postkantoor ressorteert, op de hoogte is van de toestand in het gebouw, of dat hij er zelfs eens een bezoek heeft gebracht. De vorige Administrateur van Financiën heeft er, als wij goed zijn ingelicht, nooit een inspectie gehouden. Slechts eenmaal bracht hij er een bezoek, kort na de invasie van Nederland in Europa.

Over invasie gesproken, het personeel van het postkantoor had gehoopt, dat de militairen het gebouw zouden overnemen en dat men dan uit het Fort zou mogen verhuizen. Tot zijn grote spijt is dit niet geschied. De militairen waren wel wijzer. Toch zouden zij de „schuur" misschien kunnen gebruiken, namelijk als ..... schuur. Het is slechts geschikt om materiaal en voorraden op te slaan.

Waar ons postkantoor dan zal komen? Het plan dat wij eens opwierpen en dat ons nog steeds het beste lijkt, is om de krotten waartegen het Helfrichplein ten einde loopt op te ruimen, desnoods door ze te confisqueren en er den eigenaars een vergoeding voor te geven. Veel huur kunnen zij in deze staat toch niet opbrengen. Daar kome dan ons nieuwe postkantoor, midden in de handelswijk, te bereiken uit de Heren-, Maduro-, Colombus-, Keuken- en Bredestraat.

Wij zien niet in dat uitvoering van dit plan niet mogelijk is als het Gouvernement tegen de wil van de burgerij in, nu wel een groot gebouw kan opzetten midden op het enige plein van behoorlijke grootte in Willemstad. Laat men nu in plaats van aan de verlelijking van de stad te werken eens gaan werken aan de verfraaiing ervan.

FILM.

Cinelandia: Tijdens het weekeinde werd in het bioscooptheater Cinelandia een opmerkelijke March of Time film vertoond, getiteld: **„Portugal, Europe's Crossroad".**

De March of Time films zijn over het algemeen wel des ziens waard, hoewel niet altijd gezegd kan worden, dat zij de toestand juist weergeven. „Inside Fascist Spain", enige tijd geleden vertoond, was daar een treffend voorbeeld van.

Gewoonlijk ook wordt het Katholicisme in een hoek geduwd, doch in deze film over Portugal is dit niet geschied. Wij vragen ons echter af of een film over het leven en de toestanden in Portugal gemaakt zou kunnen worden zonder daarin te wijzen op de positie die het Katholicisme er inneemt.

Het eerste wat men dan ook op het witte doek ziet is de St. Pieter in Rome en even later ziet men Zijne Heiligheid den Paus al zegenend door de kerk gaan. Men toont den Heiligen Vader ook terwijl Hij een van Zijn vele toespraken houdt om op vrede aan te dringen.

De film wijst ook in het kort op het sociale werk der voorgangers van onzen huidigen Paus, nl. Leo XIII en Pius XI. Hun encyclieken „Rerum Novarum" en „Quadragesimo Anno" noemen toch de grondslag waarop een duurzame wereldorde zou kunnen worden opgebouwd: goede huisgezinnen en werkverschaffing onder menswaardige omstandigheden en voorwaarden.

In Portugal, een der weinige landen van Europa die niet in oorlog zijn, volgt men meer dan waar ook die richtlijnen die de Pausen uitgestippeld hebben.

Portugal is een Katholiek land. Als Italië is het een totalitaire corporatieve staat. Maar in tegenstelling tot Italië bestaat hier het fascisme niet. De Dictator, Premier Dr. Francisco de Oliveira Salazar, is geen volksmenner. Het is een bezadigd man, die tengevolge van een staatsgreep door Carmona in 1926 gekomen is op de post welke hij thans bekleedt. Hij stelde zijn voorwaarden waarop hij het bestuur zou voeren en men liet hem zijn gang gaan. Het resultaat is, dat hij van Portugal — enkele daecennia geleden een der meest in verval geraakte landen van Europa — een welvarende moderne staat maakte.

Door middel van openbare werken, tot voor kort onder leiding van wijlen Ir. Duarte Pacheco, werd werk verschaft aan het volk, terwijl de ontginning van wolfram op grotere schaal werd aangemoedigd. De film toont het uitzonderlijke van een onzijdig land in de wereldomvattende krijg van dit ogenblik. Ambassadeurs van met elkaar in oorlog zijnde landen, zijn op eenzelfde receptie aanwezig; de Duitser en de Japanner zijn echter verplicht elkaars gezelschap op te zoeken omdat niemand anders zich met hen bemoeit. Op het vliegveld van Lissabon passeren Engelse, Nederlandse en Duitse vliegtuigen elkaar. In de kiosken liggen Duitse en Engelse bladen broederlijk naast elkaar: „Das Reich" van Goebbels en de Londense „Times".

Men toont de verschillende nieuwsbureaux in werking: de Associated Press, Reuter, Havas (het Franse agentschap dat thans onder nazie-toezicht staat). De nieuwsbureaux van den vijand dienen meestal om geruchten te verspreiden. Een nieuwsbureau als de „Associated Press („Dagblad Amigoe di Curaçao") daarentegen waakt tegen het verspreiden van geruchten of meldt deze onder bronvermelding.

President van Portugal is de 74-jarige Generaal Antonio Oscar de Fragoso Carmona. De film toont hem in zijn werkkamer en bij officiële gelegenheden. Als staatshoofd is hij bij de Portugezen zeer gezien. Het is echter Salazar, de Zwijger, die het land in feite bestuurt.

De eeuwenoude alliantie met Groot Britannië is nog de voornaamste leidraad van Portugals buitenlandse politiek. Maar aangezien Portugal het Iberisch schiereiland met Spanje moet delen, onderhoudt het ook nauwe betrekkingen met dat land. Niemand minder dan Nicolás Franco, broeder van den Spaansen Generalissimo, is Ambassadeur van Spanje in Portugal. En bij het bezoek, dat Graaf Francisco Gomez Jordana, de Spaans Minister van Buitenlandse Zaken, enige tijd geleden aan Portugal bracht, werd hij gul onthaald.

Portugal heeft veel gedaan voor vluchtelingen uit de landen, die door de nazies onder de voet gelopen werden. Het heeft ook de dank van velen, niet in het minst van uitgeweken Nederlanders. Portugal ligt strategisch in de Zuidwestelijke uithoek van Europa. De titel van deze bezienswaardige film is dan ook goed gekozen.

Europees invasie-plan gereed.

Benoeming Generaal Marshall tot Geallieerde Opperbevelhebber gemeld.

President Roosevelt bezocht Sicilië.

Conferentie Roosevelt-Salazar-Franco te Gibraltar?

BELANGRIJKE BENOEMINGEN.

Enkele Noordamerikaanse radio's riepen gisterenavond het bericht om, dat Generaal George Catlett Marshall is benoemd tot Opperbevelhebber over de Geallieerde land-, lucht- en vlootstrijdkrachten in het Europese krijgsgebied. Hieronder vallen evenwel niet de Russische strijdkrachten. Generaal Sir Bernard Law Montgomery, thans Bevelhebber van het 8e leger, zou zijn benoemd tot zijn Chef Staf.

Als Hoofd van de Noordamerikaanse Generale Staf zal Marshall worden opgevolgd door Generaal Dwight D. Eisenhower. Opperbevelhebber van de Geallieerde strijdkrachten in Noord-Afrika en Zuid-Europa.

Luitenant Generaal Mark Clark Bevelhebber van het 5e leger zal Generaal Eisenhower opvolgen als Opperbevelhebber in Noord-Afrika en Zuid-Europa, aldus werd gezegd.

Luitenant Generaal George S. Patton Jr., Bevelhebber van het 7e leger, zou zijn benoemd tot Opperbevelhebber van de Geallieerde strijdkrachten in West-Europa. Hij zal dus de Geallieerde troepen leiden bij de invasie van Europa.

Er is nog geen officiële bevestiging van dit bericht door ons ontvangen, doch het wordt zeer waarschijnlijk geacht (Washington, (AP) 13.12).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land: Aan het front van het 8e leger werd verder voortgang gemaakt niettegenstaande de vastberaden vijandelijke weerstand. Onze stellingen ten Noorden van de rivier de Moro zijn verbeterd en uitgebreid. Krachtige vijandelijke tegenaanvallen werden teruggeslagen. Aan het front van het 5e leger werden de stellingen verder geconsolideerd en de patrouilles waren actief.

In de lucht: Het slechte weer beperkte gisteren onze operaties en er heerste geen vijandelijke activiteit. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers voerden offensieve patrouillevluchten uit en bombardeerden doelen op de grond. Zij vernielden een aantal motorvoertuigen nabij Chieti en vielen Itri aan. De rangeerterreinen te Terracina en ook het vliegveld werden aangevallen door middelzwars bommenwerpers. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 13.12).

6000 GEVANGENEN GENOMEN.

Uit het Geallieerde Hoofdkwartier in Algiers wordt gemeld, dat de Geallieerden 6000 gevangen hebben genomen in Italië. Er zijn hiervan geen nadere bizonderheden bekend (Algiers, (AP) 13.12).

„TWEE JAAR GELEDEN".

December 1941.

13. De Nederlandse regering maakt bekend, dat een Japans troepentransportschip werd tot zinken gebracht, waarbij 4000 Japanners het leven verloren.

Hongarije en Bulgarije verklaren de oorlog aan de Verenigde Staten van NoordAmerika.

Engeland verklaart de oorlog aan Bulgarije.

De Japanners veroveren de macht in de luchten boven Malakka.

14. De Britse kroonkolonie Hongkong wordt door de Japanners aangevallen, nadat geweigerd werd zich over te geven.

15. De Japanners rukken voort in de richting van Singapore dwars door de oerwouden heen. Ook in Birma trekken de Japanners vooruit en dwingen zij den Engelsen Port Victoria op te geven. De Britten geven Kowloon op, het vasteland-gedeelte van Hongkong.

In Bangkok, de hoofdstad van Thailand, wordt in het ministerie van Buitenlandse Zaken een receptie gehouden van Japanse, Duitse en Italiaanse diplomaten en van hoge Japanse officieren. Minister-president Luang Bipud Songgram van Thailand spreekt hier over het nieuwe verbond en de nieuwe vriendschap tussen Japan en Thailand.

16. De Japanners landen op de Noordkust van Borneo. Het Argentijnse cabinet kondigt de staat van beleg af. Moskou bericht de herovering van Kalinin.

17. Admiraal Husband E. Kimmel, opperbevelhebber van de Noordamerikaanse vloot in de Stille Zuidzee, wordt van zijn post ontheven.

18. Washington maakt officieel bekend, dat de regering der Verenigde Staten van Noord-Amerika en Franse gezagdragers een overeenkomst bereikt hebben ten aanzien van Martinique. De neutrale status van de Franse bezittingen en van de Franse schepen in de Caraïbische Zee blijft onveranderd. De Verenigde Staten zullen de handel met de Franse gebieden in de Caraïbische Zee toestaan tegen de belofte, dat niets zal gedaan worden dat ingaat tegen de Noordamerikaanse belangen.

De Japanners landen op het eiland Hongkong.

Het Philippijnse leger wordt opgenomen in het leger der Verenigde Staten van Noord-Amerika in het Verre Oosten.

19. Japanse troepen landen in groten getale te Davao op het Philippijnse eiland Mindanao.

Penang op Malakka valt in handen van de Japanners.

De Britten veroveren het vliegveld bij Derna in Libye.

Hitler deelt in een radio-rede aan het Duitse leger mede, dat hij het opperbevelhebbersschap van het Duitse leger van Generaal Veldmaarschalk Walther von Brauchitsch heeft overgenomen.

PARKET TEGEN DUITSE VERORDENINGEN.

Het sluikblad „La Libre Belgique" publiceert in zijn Luikse uitgave de volgende inlichtingen omtrent de weerstand van het parket van Antwerpen tegen de Duitse verordeningen, betreffende de verplichte arbeid en de deportatie der arbeiders:

„De Procureur des Konings, de Heer De Schepper, verneemt, dat de Belgische rijkswacht en politie wordt gebruikt om de arbeiders, die zich aan de verplichte arbeid trachten te onttrekken, aan te houden en te bewaken. Hij zendt hun een omzendbrief om hun dergelijke tussenkomsten te verbieden en hun er aan te herinneren, dat hij, die aan den vijand hulp in manschappen verleent, met vijftien jaar dwangarbeid kan gestraft worden. De Duitsers zijn dan van oordeel, dat de Heer De Schepper meer dan 60 jaar oud is en stellen hem op pensioen. De Heer Schuind (Secretaris-Generaal, benoemd door de Duitsers) tracht iemand te vinden, die bereid is om iets even welk werk te doen. Hij duidt den Heer Baers aan. Wanneer deze laatste te Antwerpen aankomt, verneemt hij, dat men zijn naam heeft misbruikt om de omzendbrief van den Heer De Schepper te kunnen annuleren en dat de gendarmen op dit ogenblik bezig zijn arbeiders te bewaken, die onlangs werden aangehouden en wachten om naar Duitsland te vertrekken.

Onmiddellijk daarop begeeft de Heer Baers zich persoonlijk naar het bureau, zendt de gendarmen weg, treedt vervolgens het gebouw binnen en gaat de werklieden bevrijden, zeggend, dat zij kunnen gaan, waar zij willen.

Zij lieten het zich geen tweemaal zeggen.

De Duitsers doen den Heer Baers op pensioen stellen met een derde van zijn wedde. Men geeft het op om een magistraat te vinden, die voor de „Nieuwe Orde" is. Het is de Heer Verheughe de substituut met het grootste aantal dienstjaren, die automatisch met het ambt van Procureur wordt bekleed.

Onmiddellijk stelt hij een omzendbrief op om deze van den Heer De Schepper te bevestigen. De Duitsers doen daarop den Heer Verheughe op pensioen stellen. Op het ogenblik, waarop wij dit schrijven, is hij vervangen door den Heer Stijckmans, wiens getrouwheid aan België gekend is en die dezelfde houding als zijn voorgangers aanneemt.

„La Libre Belgique" besluit:

„De weerstand is als een opkomende tij, die, wanneer het uur zal aangebroken zijn, de wederrechtelijke macht der verdrukkers, zomede hun knechten zal wegvegen.

AANVAL OP DUITS CONVOOI.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat lichte Britse vlootstrijdkrachten in offensieve tochten langs de Nederlandse kust in de morgenuren waarschijnlijk een koopvaardijschip tot zinken brachten uit een vijandelijk convooi van 4 schepen, geëscorteerd door lichte Duitse vaartuigen. De Britse schepen leden in het geheel geen verlies.

CHARLES BOYER HEEFT EEN ZOON.

Een zoon werd geboren aan de filmacteur Charles Boyer en zijn echtgenote, de vroegere filmster Pat Patterson. Dit is hun eerste kind.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Gevechtsvliegtuigen** van de Noordamerikaanse 14e luchtmacht onderschepten Zaterdag een strijdmacht Japanse gevechtsvliegtuigen en duikbommenwerpers, die naar hun basis terugkeerden en vernielden 8 0-jagers en 2 duikbommenwerpers zonder verlies voor zichzelf.

— **Het DNB** deelde mede, dat de Russen op verschillende plaatsen nabij Kirovograd in het Duitse front zijn doorgebroken. De Russen zouden evenwel zijn afgeslagen in een Duitse tegenaanval. Talrijke andere aanvallen van het Rode leger ten Noord-Oosten en Zuid-Oosten van de stad zouden zijn afgeslagen.

— **„Social Demokraten"** zeide uit particuliere bronen vernomen te hebben, dat 45.000 Duitsers opdracht gekregen hebben uit Wenen te vertrekken en zich te begeven naar Oost-Pruisen.

— **Admiraal Ernest J. King,** Opperbevelhebber van de Noordamerikaanse vloot, en de Britse Veldmaarschalk Sir John Dill brachten de nacht van Zaterdag op Zondag door te San Juan, Puerto Rico. Zij zijn op weg naar Washington na de Geallieerde besprekingen te Caïro en Teheran bijgewoond te hebben.

— **Het Scandinavische** Telegraafbureau zeide, dat de Duitsers een nieuwe vlammenwerper gebruiken aan het Oostfront, welke het beste wapen zou zijn tegen pantserwagens.

— **Het Witte Huis maakte bekend, dat President Roosevelt een bezoek aan Sicilië bracht op terugweg van de conferenties te Caïro en Teheran en persoonlijk Luitenant Generaal Mark Clark alsook 5 andere officieren heeft gedecoreerd met het Distinguished Service Cross. De President inspecteerde de troepen onder bevel van Luitenant Generaal Patton. Generaal Eisenhower vergezelde hem.**

Men zegt, dat Roosevelt het slagfront wilde bezoeken, doch dat de officieren hem dit ten sterkste afrieden.

— **De radio** van Algiers deelde mede, dat de Russen de buitenwijken van Tsjerkassy zijn binnengedrongen.

— **Een Domei-bericht** uit Tokio zegt, dat Noordamerikaanse Liberators en Mitchells in de afgelopen nacht de stad Hankow in China in twee golven hebben aangevallen.

— **Grote strijdkrachten van Noordamerikaanse Vliegende Forten en Liberators, begeleid door gevechtsvliegtuigen, hebben heden een nieuwe aanval gedaan op het Noord-Westen van Duitsland. Nadere bizonderheden zijn nog niet bekend.**

Geallieerde vliegtuigen vlogen hedenmiddag in de richting van de Franse kust.

MAJOOR GELDENS VERTREKT.

Heden verlaat Majoor Nicolaas Geldens weder het Staatsdeel om zich weder naar zijn post te begeven.

STATEN VAN CURAÇAO.

In de vergadering van Zaterdagmiddag 15 uur richtten de Staten van Curaçao een brief tot Zijne Excellentie den Gouverneur, waaruit wij de passage lichten, die betrekking heeft op de Pan American Airways. De passage luidt als volgt:

„Het is dus juist: de bedoelde maatschappij heeft overwegende bezwaren op de gestelde voorwaarden uit Staatsdeel in haar dienst op te nemen.

Uwe Excellentie wil echter overwegen of de voorwaarden nog gewijzigd kunnen worden.

De Staten willen in dit verband het vertrouwen uitspreken, dat deze overweging in de onmiddellijke toekomst zal leiden tot een voor alle betrokkenen bevredigende oplossing aangezien het van het allergrootste belang is, dat Curaçao in de luchtlijnnen van luchtvaart-maatschappijen wordt opgenomen.

Zij houden zich biezonder aanbevolen voor nadere berichten omtrent deze aangelegenheid."

GEMATIGDHEID.

Gematigdheid is het grote vereiste voor de democratie was het onderwerp van de Canadese Semaine Sociale.

„Gematigdheid is een wezenlijke vereiste voor de democratie", is het onderwerp van de 20ste Semaine Sociale, die in de Provincie Québec gehouden werd. Deze sociale weken brengen geestelijke en wereldlijke leiders tezamen teneinde voorname sociale punten te bespreken, beschouwd uit Katholiek oogpunt. De Semaine Sociale werd geopend met een grote bijeenkomst uit alle delen van Québec en uit vele plaatsen buiten Canada. Een voorname bezoeker was Zijne Hoogwaardige Excellentie Manuel Larain, Bisschop van Talca (Chili). De afgevaardigden werden verwelkomd door Louis Major burgemeester van St. Hyacinthe, Zijne Hoogwaardige Excellentie J. A. Langois, Bisschop van Valleyfield, Zijne Hoogwaardige Excellentie Joseph Charbonneau, Aartsbisschop van Montreal, en Pater J. P. Archambault S.J., Voorzitter van de „Semaines Sociales du Canada". Vier andere leden van de Canadese hiërarchie waren nog bij de opening aanwezig.

Betekenis van gematigdheid.

„Welk een belangrijke deugd is de gematigdheid" zei Aartsbisschop Charbonneau, „ of ze zich uit door matigheid, kuisheid, goedertierenheid of nederigheid".

„Hoevele gemeenschappelijke en individuele problemen zouden zijn opgelost als deze deugd beoefend wierd. Als de mens zou willen trachten om in alle deugden de juiste maat te houden, zouden de individuele fouten minder zijn, en de twisten zouden in hevigheid afnemen. Gematigdheid is de eerste vereiste voor orde en vrede".

Pater Archabault zei in de openingsrede: „De deugd van gematigdheid betekent niet alleen, matigheid in het gebruik van alcoholische dranken, maar matigheid in alles. Zij is een levensregel waaraan niets ontsnapt. Zij is gericht tot den gehelen mens. Zij werkt in op zijn gedachten, zijn genegenheden, zijn woorden, zijn daden".

Economisch liberalisme.

Wij hebben een van de voornaamste toepassingen van deze regel in het dagelijks leven aangeduid, toen wij over alcohol spraken. Er is iets anders dat onze biezondere aandacht verdient, dit is, het gebruik van geld. Hoe meer men heeft hoe meer men verlangt. Bij sommige heeft dit aanleiding tot verkwisting, bij anderen tot gierigheid ...."

De spreker verklaarde dat gematigdheid in het sociale en economische leven dringend noodzakelijk was.

„Het economische liberalisme", vervolgde hij, „heeft in werkelijkheid de slechtste misbruiken gewettigd".

„Den ondernemenden, stoutmoedigen en rijken mens, is alles geoorloofd. Vandaar dat onredelijke kapitalisme dat alle economische en zelfs politieke macht van de natie in zijn hand samenbrengt".

„Van de andere kant verwerpt het socialisme het privaatbezit, dat gebaseerd is op natuurlijk recht, zoals ook het geval is met de geoorloofde winst".

„Buitensporigheid aan beide kanten, gebrek aan maat, gebrek aan gematigdheid. Dat is de maatschappij thans, verdeeld in twee kampen, in voortdurende twist met elkaar".

„Gelukkig genoeg, duidt de gematigdheid een weg aan, die ver verwijderd is èn van het socialisme èn van het economische liberalisme".

„Het is de weg aangeduid door de leer van de Kerk, de weg van vakorganisaties, van syndicalisme, van corporatisme".

Het Sociaal Probleem.

Pater Archambault zeide, dat ook in de politiek, gematigdheid vereist was, want: „als zij niet toegepast wordt, wordt de regering niet meer gevoerd vóór het volk, maar tegen het volk en in het voordeel van bepaalde particuliere belangen, kasten, klieken".

„Het voordeel van zulke bijeenkomsten als deze Semaine Sociale, is", zei hij, „dat zij het hart raken van de problemen van de democratie, dat zij de verbetering van de democratie aangrijpen, dat zij den mens en zijn geweten aangrijpen". De Semaine Sociale heeft geen politieke of sociale revolutie ten doel, zij meent dat het mogelijk is om ons huidige systeem te verbeteren te zuiveren, te vervolmaken".

TYL UILENSPIEGEL IN HET ENGELS.

Naar men zegt is het boek van Charles Théodore Henri de Coster „Tyl Uilenspiegel" een „best-seller" in bezet Nederland en Vlaanderen. Geen wonder, want de verwantschap met de tijd, toen deze gebieden zuchtten onder de Spaanse bestuursadministratie van Philips II ligt voor de hand. Tyl Uilenspiegel — de naam wordt op vele wijzen gespeld — is feitelijk een volksverhaal van omstreeks 1500 en dit werk, dat vele malen vertaald werd, werd uiteindelijk bewerkt voor de moderne tijd door Charles de Coster in 1869.

Het was toen een van de eerste, zo niet het eerste, letterkundige werk van het jonge souvereine België en als zodanig won het een faam, die door Camille Huysmans gelijk gesteld werd met Don Quijote in de Spaanse letterkunde. Van dit boek van De Coster is thans in de reeks **Pantheon-Books** een magnifieke uitgave verschenen in Engelse vertaling van **Allan Ross Macdougall: The Glorious Adventure of Tyl Ulenspiegl by Charles de Coster.**

Het is de eerste volledige Engelse vertaling van het werk en het wordt als zodanig ingeleid door den vrijen Belgischen publicist Camille Huysmans. Het boek telt bijkans 500 bladzijden en is bij wijze van uitzondering voor Noordamerikaanse boeken eens niet duur: $ 3,50, nog een hele prijs maar men vergeet, dat er een keur van tientallen prachtige grote houtsneden in afgedrukt staan gesneden door den Belg Frans Masereel.

De Coster heeft zijn boek in oude trant en stijl geschreven en ook vele typische Vlaaamse uitdrukkingen gebruikt, die men maar moeilijk kan vertalen en die hier dan ook onvertaald gelaten zijn. Tussen haakjes staat, voor wie het niet begrijpt, een Engelse beschrijving erachter. Men zal zijn bezwaren hebben tegen het boek, dat zoals bekend met zeker voorbehoud dient te worden gelezen om de 19-d'eeuwse anti-clericale geest, die er soms uit spreekt. De Coster heeft op het gegeven van Tyl getracht een epos te schrijven ter herinnering aan de Groot-Nederlandse vrijheidsstrijd toen Vlaanderen en Noord-Nederland streden tegen Spanje. In de loop der eeuwen is er een groot aantal poetsen ontstaan van den man, die de woorden van den baas tegen hemzelf wist te keren. Hij was een boerenlummel, maar uitgeslapener dan de stadslui. Hij was de doortrapte vaderlander, zoals wij dien thans uit de verhalen van het bezette gebied weer leren kennen. Om een erg gewoon woord te gebruiken: een pestkop, die overal en telkens weet den Duitsers een hak te zetten. Tyl is gegroeid uit de behoefte van den boer om zichzelf pienter te zien. Maar Tyl is meer dan dat, want hij is de onstuimige vaderlander, die geen vreemde op het patriottenerf duldt en die de Spaanse tyrannie met zijn grappen bespottelijk weet te maken. Het is, zoals Dr. von Saher in zijn lezing in het Briontheater kort geleden zeide: er wordt in Nederland thans veel gelachen, gelachen om de figuren, die men den Duitser laat staan, om grappen die men achter zijn vuistje om den dommen Duitser maakt, die evenmin als de Spanjool van vroeger, iets begrijpt van die volkseigenschap, welke Noord- en Zuid-Nederland verbindt.

Wij weten niet, of het mogelijk is op het ogenblik een oorspronkelijke uitgave van Tyl Uilenspiegel te kopen, voor hen die het boek toch willen lezen, zal deze zeer goede Engelse vertaling welkom zijn.

Verenigde Volken in het Midden-Oosten.

Oorlogsstemming in de Woestijn.

Wij bevinden ons in de woestijn, ergens in het Midden-Oosten. Zo ver het oog reikt ziet men opslagplaatsen, hangars en wegen. Vier jaar geleden zag men hier slechts zand en kiezelsteentjes.

Het zand is er nog steeds, brandend onder de stekende zon, doch deze verlaten uithoek van de wereld is thans bevolkt met manschappen van de oorlogvoerende Geallieerde Landen.

Men ziet er legers die uit Europa zijn ontsnapt, legers die van de vier hoeken van de wereld zijn gekomen: Tsjechen, Polen, Grieken, mannen uit Nieuw-Zeeland, uit Zuid-Afrika, of uit New Foundland, Fransen die uit de verre eilanden van de Stille Oceaan naar hier zijn gekomen, en ginds, in de rij der hangars, bemerkt men één, twee, drie Belgische vlaggen.

Aan het werk.

Onlangs werd te Caïro de dag der Verenigde Naties gevierd. Alle troepen namen aan de optocht deel. Dit was de eerste maal dat men hen zag: zij in hun sombere uniform waren zij indrukwekkend. De menigte die bij het défilé aanwezig was en die door deze tucht en krachtdadigheid eerst een weinig verrast was begon onze troepen weldra luidruchtig toe te juichen.

En thans is de Belgische brigade in het Midden-Oosten aan het werk.

Toen de brigade, na een zeer lange reis, in het Midden-Oosten aankwam, was het haar niet onbekend dat zij hard zou moeten werken. Zij zou vooreerst verschillend materieel ontvangen dat speciaal aangepast is aan de taak, die onzen mannen wacht; zij zou een bepaalde techniek moeten verlaten om een andere te volgen, niet omdat haar techniek slecht was, doch omdat de Verenigde Naties in het Midden-Oosten slechts één goed leger, vormen en wie zegt één leger zegt één enkel systeem. Er was dus werk op de winkel en moedig werd er mede aangevangen.

„Oordeel niet alleen naar wat gij gaat zien, zegt ons Kolonel Haas, die het bevel voert over de Brigade. Wij zijn nauwelijks een maand hier en wij zijn in volle periode van herinrichting en van opleiding. De manschappen zijn volkomen aan het klimaat gewend en dat was het voornaamste; het vorige komt geleidelijk; naarmate wij een materieel ontvangen dat natuurlijk zeer verschillend is van dat waarvan wij ons tot nog toe hebben bediend."

De vuurdoop.

Links van ons bevindt zich een rotsachtige hoogvlakte die de gezichtseinder aan ons oog onttrekt en op de top van die hoogvlakte zullen wij de troepen op oefening zien.

Oefening? Is dat wel het goede woord? Het is wat anders dan de gezamenlijke oefeningen op vlak terrein. In feite zijn wij daar de toeschouwers van een schijngevecht de manschappen, die in verspreide orde zijn opgesteld, kruipen vooruit onder de vuurlijn der mitrailleurs door. Echte kogels. Vuurkogels die in de zon de schijn hebben van diamanten die met een duizelingwekkende snelheid in de lucht worden geworpen. De hoogte van het vuur wordt nauwkeurig uitgerekend om u de lust te ontnemen u te veel op te richten. Vervolgens komen de rookbommen aan de beurt en daarna de mortiers van twee duim, die een geluid maken als van een rijpe tomaat die openbarst. Men hoort de scherven op het zand ketsen en somtijds een helm treffen.

De manschappen rukken vooruit in een gebied waar zij (zonder er zeer ernstige verwondingen te kunnen oplopen) toch door de scherven der mortiergranaten kunnen getroffen worden. Het is het Engels oefen-systeem dat „battle inoculation" wordt genoemd en dat ten doel heeft den soldaat aan het krijgsrumoer en aan het gewoel op het slagveld te gewennen.

Ik heb bij de officieren der brigade een zekere fierheid over de bereikte uitslagen menen te bemerken. Later zagen we ook nog batterijen van de luchtafweer met een verrassende vaardigheid opstellen.

„Deze machines worden nog maar enkele dagen door onze mannen gebruikt", zegt ons een jong officier.

De aanvoerders.

Ik zou u willen spreken over deze jonge officieren, al de officieren zien er namelijk heel jong uit en zij hebben veel gelijkenis met elkaar.

Vele van deze officieren komen uit Kongo, doch een zeker aantal van hen komt uit België en was reeds in 1940 bij ons. Daar zijn er die reeds strijd hebben geleverd, anderen die deel uitmaakten van de opleidingskampen die men inderhaast in Zuid-Frankrijk had opgericht.

Allen drukken de wens uit zo spoedig mogelijk tegen den vijand te mogen optreden.

Wat al voorbeelden zou men niet kunnen aanhalen over deze Belgen die onlangs de helft van Afrika doorreisd hebben om dichter bij het oorlogstoneel te komen om aan de laatste veldslag deel te nemen.

Laten wij het voorbeeld nemen van dit jeugdig meisje die als verpleegster aan de veldtocht in Abessinië (zij was toen twintig jaar) heeft deelgenomen; zij heeft onze troepen naar Nigeria in de verschrikkelijke en bijna ongenaakbare plaatsen der wildernis gevolgd, en nu bevindt zij zich in een andere uithoek van Afrika, gereed om de gevaren op de Europese slagvelden te trotseren.

GRAPJE.

Het volgende grapje doet in Nederland de ronde. De burgemeester van een Nederlandse stad kreeg opdracht van Seyss Inquart om de gehele bevolking te doen uitlopen ter gelegenheid van het bezoek van Himmler. Dit geschiedde. Enige maanden later kreeg de burgemeester eenzelfde opdracht, ditmaal omdat Goering de stad zou bezoeken. En weer stond de gehele bevolking langs de straten, toen tenslotte de burgemeester voor de derde maal zulk een opdracht kreeg, nu voor een bezoek van Hitler, schreef de burgemeester een brief aan Dr. Arthur Seyss Inquart: „Het spijt mij, maar dit maal kan ik de stad niet laten uitlopen, omdat ik ze niet voor de derde maal kan voorliegen, dat de Koningin terugkomt."

DE DOMINICAANSE MIS.—X.

In de echte Dominicaanse hoogmis is het stil na de Consecratie.

De vijfvoudige bekruisiging besluit de Canon.

Symbool van eenheid tussen kruisoffer en Mis.

DE CANON III.

Nadat de Dominicaanse priester de Kelk opgeheven en daarna op het corporale geplaatst heeft, spreekt hij, alvorens te knielen, eerst de gedachteniswoorden: „Haec quotiescumque etc." uit. Hierin wijkt deze ritus van de Romeinse af, die van de 15e eeuw af begonnen is de aangehaalde woorden onmiddellijk op de Consecratieformule van de Kelk te laten aansluiten. Zij stemt evenwel geheel overeen met een ouder Romeins gebruik, zoals blijkt uit de Ordo Romanus van 1311. Blijkbaar hebben de Predikheren deze oude Romeinse rubriek overgenomen, toen zij de Elevatie van de Kelk invoerden.

In de 12e eeuw burgerde zich vooral in Frankrijk het gebruik in na de Consecratie de armen uit te strekken in kruisvorm, welke ceremonie door den Heiligen Thomas van Aquine beschreven en verdedigd wordt (S.T. III, 83, 5, 5). Dit gebaar geheel in overeenstemming met de text der Anamnese, die de „zó zalige Passie" van Onzen Heer herdenkt, duurt tot aan de eerste bekruisingen over de Heilige Hostie en de Kelk.

Volgens Micrologus strekte de priester gedurende de gehele Canon de armen uit, ter herinnering aan Jezus' kruisdood. De Karthuizers doen dit, in overeenstemming met de oude traditie, ook reeds bij het begin van de Canon. Carmelieten, Cisterciënsers en Witheren stemmen met de handelwijze der Dominicanen overeen: hier derhalve een verschrompeling van de oorspronkelijke ritus. Benedictus XIV beweert, dat Rome dit gebruik steeds verwierp. Of deze bewering zo zeker is, durven wij niet bevestigen.

Stilte na de Consecratie.

Na de Consecratie heerst in de Dominicaanse kloosterkerk onder de Hoogmis een mystieke stilte. Stilte rondom het altaar, stilte in het koor. Aan het altaar hoort men den priester niet, bij is het Heilige der Heiligen binnengegaan en prevelt daar fluisterend de geheimzinnige Canon-gebeden. In het koor liggen de kloosterlingen vol ontzag in prostratie neergeknield, in innig zieleverkeer aanbiddend den dierbaren Meester, die zich voor hen en voor allen opoffert en wegschenkt. Het gezang is verstomd.

De stilte was te allen tijde voorwaarde, gevolg en symbool der inwendige beschouwing.

De heilige zwijgzaamheid, het onbewogen-verzonken-zijn in de godheid, kennen wij reeds uit de Hellenistische mysterie-cultussen.

Ook de Christelijke Liturgie hield de gewijde stilte in ere. Op waarlijk indrukwekkende wijze, schilderen ons de Ordines Romani, hoe van Sanctus tot Pater noster in de Paus-Mis bisschoppen, presbyters, diakens en subdiakens stil en diep neergebogen geschaard zijn rondom het altaar, Geheel de basilica is gevuld met nederig, ter aarde neigende gelovigen. Alleen de Paus staat boven op het altaar recht op, zelf in diep gebed verslonden. Dan voelen alle aanwezigen het wonderbare mysterie, zij worden de adem Gods gewaar, nederdalend over de basilica en hemelse wonderen op haar outerstede wrochtend.

Het is deze aloude mysterie-stilte, die het Dominicaanse ceremonieel na de Consecratie verordent en als een kostbaar erfgoed voor het nageslacht bewaart.

Het slotgebed van de Canon: „Per Ipsum....."

Evenals bij ieder Kerkelijk gebed treffen wij ook aan het slot van de Canon een doxologie aan, een echt Paulinische — plechtige en majestueuswaardige bekroning der allerverhevenste Hogepriester-bede.

Daar de text van „Per Ipsum etc." moeilijk verstaanbaar en het begeleidend gebaren-rituëel bij de Dominicanen rijker en nog meer ingewikkeld is dan in de Romeinse Ritus, mogen wij wel even over deze bede uitweiden.

In de text wensen en betuigen wij, dat in de Mis den drie-enigen God alle lof en eer gebracht worde „per Ipsum", door Christus, onzen Middelaar; „cum Ipso", met Christus, onzen Opperpriester; „in Ipso", in Christus, ons Hoofd, in wiens mystiek Lichaam wij zijn ingelijfd.

Hoe de 5 kruisjes worden gemaakt.

Wij laten aan de uitleg van dit diepzinnig ceremonieel eerst de letterlijke text der thans geldende Dominicaanse rubriek betreffende het Canon-slot voorafgaan. „Door middel der rechterhand maakt de priester met de Hostie drie kruisen bij „Per Ipsum et cum Ipso et in Ipso" over de Kelk; het eerste kruis buiten de Kelk van rand tot rand, het tweede in de Kelk van rand tot rand, het derde dieper dan het tweede — daarna een vierde bij „Deo Patri" vóór de rand van de Kelk, enigszins in de hoogte boven het Corporale,.. en een vijfde bij „Spiritus Sancti" vóór de voet van de Kelk beneden. Vervolgens legt hij de Hostie, na een eerbiedige hoofdbuiging gemaakt te hebben, op het Corporale zonder haar aan het volk te tonen".

Deze rubriek stemt bijkans woordelijk overeen met het voorschrift van de Archetypus. Zij verschilt in enkele punten van de Romeinse Ritus ten opzichte van het Canon-slot. Deze verordent alleen drie dezelfde bekruisingingen boven de Kelk en twee er vóór. Van hoger en lager is hier geen sprake. Daarna eist de rubriek, dat de priester de Hostie met de Kelk een weinig opheffe.

De traditionele Elevatie ontbreekt bij de Dominicanen.

De geschiedkundige ontwikkeling van dit ceremonieel beschrijven is tevens de beste verklaring ervan geven.

Volgens Ordo Romanus I bleef, onder deze doxologie oudtijds de bekruisiging achterwege. De diaken ging vóór den priester staan en hief de antieke kelk met twee handvatten op; de celebrant raakte met de Hostie de rand van de Kelk aan, opdat het volk tegelijk de twee offerelementen, Brood en Wijn geconsacreerd, kon aanschouwen. Deze opheffing was niets anders dan in rudimentaire vorm de oud-Christelijke Elevatie der geconsacreerde Oblata, die in alle Oosterse ritussen nog voortleeft na het voorbereidingsgebed op de Communie. Overal heeft zij daar haar oorspronkelijke betekenis, die van een uitnodiging tot de Heilige Tafel, bewaard.

Een latere ontwikkeling bracht de vele bekruisigingen in de Canon. Verschillende Sacramentaria kennen de kruisen bij „**Per ipsum**" niet o.a. dat van Nonantola (9e eeuw) en dat van Reichenau (11e eeuw).

Elke vermelding der Oblata, elke handeling ermede verricht ging gepaard van een kruisteken, opdat aan de gemeente zienderogen zou voorgesteld worden de eenheid van het Kruisoffer met de Heilige Mis. Het bovenbesproken aanraken der Hostie van de Kelk, dat aanvankelijk de eenheid der Offerelementen moest beduiden, wijzigden zich aldus, dat men met het geconsacreerde Brood de Kelk op vier verschillende plaatsen aanraakte: waardoor men een kruis ermede beschreef. De drievoudige formule van **Per Ipsum** leidde ertoe, dat kruis driemaal te herhalen. Dat werd vanzelfsprekend een ingewikkelde handeling, van daar dat men begon met de Elevatie te verschuiven naar de laatste woorden: „Omnis honor et gloria". Dit verplaatsen en de drie kruisen kunnen wij de eerste ontwikkeling der kern-ceremonie noemen.

De laatste beide kruisen werden slechts voor volledigheid bijgevoegd.

Middeleeuwse symboliek zocht vooral in de Canon gelegenheden om de vijf Wonden des Heren te gedenken door een vijfvoudige bekruisiging. Die kans werd tweemaal geboden: vlak vóór en na de Consecratie. Ook het einde van de Canon zou met een dergelijke ceremonie verrijkt worden. Aan de drie kruisen van **Per Ipsum** voegde men er derhalve twee toe om het heilig getal te volmaken. Dat die twee laatste kruisen in eerste opzet niets uit te staan hebben met God den Vader en den Heiligen Geest, bij Wier namen de Romeinse Ritus en bij die der Dominicanen deze beide verrichten, dit blijkt wel uit de grote verscheidenheid op dit punt in de verschillende Kerken en Orden oudstijd heersend:

Bij de Karthuizers treffen wij slechts drie kruisen aan, bij de Cisterciënsers drie over de Kelk, één ervóór: datzelfde bij de Carmelieten, doch een vijfde kruis bij „Omnis honor et gloria". Bij de Witheren vier over de Kelk en één ervóór.

De ontwikkeling, gedeeltelijk ook de afbraak dezer ceremonie, ging in de Romeinse Ritus niet verder. Bij de Dominicanen was evenwel het tegendeel het geval. Wij ontmoeten in hun Ritus een nog meer volmaakt symbolisme en een afsterven der opheffingceremonie.

De zinnebeeldige verklaring van de kruisjes.

Herinneren wij ons even de Dominicaanse rubriek, bij de bespreking van dit onderwerp vooropgezet. Wij zagen, hoe onder de „Per Ipsum"-formule de Heilige Hostie in de priesterhand zweeft over de Kelk, daarin afdaalt en vervolgens dieper neergelaten wordt. Het geheim dezer betrekkelijk jonge zinnebeeldige handeling, die oudtijds in Frankrijk zó algemeen was, dat Durandus geen andere wijze van bekruisiging bespreekt, zullen de Middeleeuwse symbolisten ons moeten ontsluieren.

De Mis-kelk geldt in genoemde tijd als het symbool van smartelijk lijden en bittere dood. Deze beschouwing vindt steun in de Bijbel. Zeide de Zaligmaker niet in de Hof van Olijven: „Laat deze Kelk aan Mij voorbijgaan", daarmede zinspelend op zijn Heilige Passie? Het in contact brengen van de Heilige Hostie, 's Heren Lichaam, met de Kelk op het altaar veraanschouwelijkt derhalve Jezus' gruwzame dood op het kruis.

Driemaal heeft de bekruisiging van de Kelk met de Heilige Hostie plaats en telkens dieper in de offergraal. Dat duidt volgens Paus Innocentius III op een drievoudig lijden van Jezus: folteringen des lichaams, smarten der ziel en compassie met de zondaars. En dewijl in deze opsomming een steeds toenemende hevigheid van verdriet ligt opgesloten, daarom zinkt 's Heren Lichaam ook aldoor dieper in de Kelk, het zinnebeeld des lijdens.

De laatst twee der vijf kruisen vallen samen met de woorden „Deo Patri" en „Spiritus Sancti". Gelijk wij boven reeds aantekenden, bestond er aangaande deze kruisen, die uit de 12e eeuw dateren, geen eenheid, noch wat hun aantal, noch wat de wijze hunner vorming betrof. Zij worden gevormd buiten de Kelk, het lijdenssymbool, wijl noch de Vader noch de Heilige Geest voor ons geleden hebben. Toch staan zij met het Kruis in verband en is de vereniging van genoemde Namen met het Verlossingsteken niet zinledig. Immers de gehele Heilige Drievuldigheid heeft „den Verlosser door het Kruis" gezonden, de verzoening des Kruizes aangenomen en ons deelachtig gemaakt aan de vruchten van het Kruis. De Liturgie is derhalve volkomen gerechtigd bij het noemen dezer Namen een kruisteken te vormen.

De Symboliek gaat bij deze laatste kruisen nog verder. De Prototypus, enigszins beknopter in de formulering, doet die ontwikkeling scherper uitkomen. Het kruis bij den Vader gevormd, make men „in alto aliquantulum", dat bij den Heiligen Geest „ante pedem in imo". Stellen wij ons de voorgeschreven handeling duidelijk voor, dan bemerken wij, hoe men den Vader noemt bij het hoogste kruis, den Zoon bij de drie middelste kruisen, den Heiligen Geest bij het laagste kruis. Daardoor wordt de orde van de voortbrenging der drie Goddelijke Personen in de Heilige Drievuldigheid aangegeven en tevens de diepte der inwerking in onze ziel door de drie Goddelijke Personen, volgens de grote daden, welke hun toegeschreven worden. De Vader schept de ziel, de Zoon verlost ze, de Heilige Geest daalt er over neer en erin om ze te heiligen.

Wij zien hoe rijk aan symboliek de slotacte van de Canon is. Pater M. V. Bernardot O.P. schreef eens een mooi boekje getiteld „De l'Eucharistie à la Trinité". Wat in dat werk, even diepzinnig voor het verstand als verheffend voor het hart, aan waarheden ligt opgestapeld, dat wordt hier, in de besproken ceremonie, beknopt aangeduid. Wie genoemd boekje bestudeert, zal in het vervolg de rijkdom der „Per Ipsum"-formule met begeleidend gebaar beter doorgronden.

De schoonste uitleg der **Per ipsum**-formule krijgt men, als men de mening volgt van Dr. J. A. Jungmann S.J. uitgedrukt in zijn boek „Die Stellung Christi im liturgischen Gebet" p. 178 v. Steunend op patristische parallelteksten is de **unitas Spiritus Sancti** niets anders dan de Kerk, waarvan de Heilige Geest het levensbeginsel is, dat de gemeente van Christus tot eenheid brengt. De verklaring der gehele ceremonie is dan als volgt: Door Hem en met Hem en in Hem wordt — krachtens Jezus' lijden (kruistekens in de Kelk) — aan den Hemelsen Vader in den hoge (gebaar boven, doch buiten de Kelk) alle eer en glorie gebracht hier op aarde, in het rijk van den Heiligen Geest, de Heilige Kerk (gebaar bij de voet van de Kelk).

Wij ontvingen.

Neerlandia, November 1943: Na een herdenkingsstuk voor C. van Son een uitnemend geschreven stuk van M. B. Coelho over de trieste situatie omtrent de Nederlandse vluchtelingen in Frankrijk, een illustratie van hoe de Nederlandse regering de Nederlanders in de steek liet om...... de „plakken" Holland op zijn smalst. De oorlog kon immers best eens spoedig afgelopen zijn en dan had men de dure passage voor niets betaald (de talloze regeringswereldreizigers staan buiten schot).

Wie hiermede vergelijkt, hoe bijvoorbeeld Noorwegen voor zijn refugié's zorgt, staat verbaasd over zijn eigen land. Elke Noor, die over de Zweedse grens weet te komen, komt ogenblikkelijk ten laste van de Noorse regering, zodat het toelaten van Noren den Zweden geen cent kost. Het gevolg is, dat talloze Noren hun land verlaten om elders hun land te gaan dienen.

Meester Elias beschrijft de kostelijkheid der Nederlandse taal, prijst „Dagblad Amigoe di Curaçao" maar hekelt de bioscoopadvertenties, die „onoverkomelijke" (unsurpassable) films vertonen. Hij had er bij kunnen voegen, dat zij Suriname een „eiland" noemen en dat de Gouvernementsadvertenties vaak germanismen hebben en schrijven over „prospecti" als zeide men ook over het meervoud van Gouvernement bijvoorbeeld Gouvernementeren.

Pater Brada beschrijft Nederlands aandeel aan de Kruistochten; Dr. Winkel en L. Veltman worden herdacht, nog een nieuw stuk Vesalius en een ongetekend en raadselachtig artikel over „Met schorpioenen gekastijd" vult dit blad, dat als steeds weer heel goed is.

KONINGIN WILHELMINA'S LAND.

Van de **Netherland Publishing Company Ltd.**, 7 Park Lane, Londen W.1, Engeland, ontvingen wij een aardig boekje „**Queen Wilhelmina's Country**", geschreven door A. C. van Beers, en aanvankelijk uitgegeven door Robert Ross & Co. Eerstgenoemde uitgeverij heeft de gehele oplage overgenomen ter verspreiding en terecht, het is een klein, maar nuttig boekje. Zonder veel reclame te maken, heeft het boekje (1 shilling 6 pence), een zeer groot aantal mooie foto's uit bezet Nederland. Verder kleine stukjes ter informatie over ons land: een kort vlot historisch overzicht van ons land, de landwinning op de zee, e.d. Uit het hoofdstukje The Kingdom in East and West blijkt, dat Suriname en Curaçao weliswaar niet verwaarloosd worden, doch slechts een klein plekje krijgen. De waardering is echter groot, want „through the resources of the Dutch West Indies, the Netherlands kingdom makes a great contribution to the war effort and ultimately also to the liberation of the Netherland and the Netherlands East Indies". Het enige prentje betreffende West-Indië is een overzichtsfoto van de Lago-fabrieken op Aruba. Het is een aardig boekje, dat niet zal nalaten in vele Engels sprekende kringen belangstelling te wekken voor ons land en volk. Het zal ook doen zien, hoe Nederland als koloniserende mogendheid een land als Indië omhoog heeft gestuwd en hoe men zal verwachten mag, dat het ook voortgaan de beide Westindische staatsdelen vooruit te stuwen in het midden der volken.